

Tömegsport a Komáromi Állami Gazdaságban 1969–1989 között ^[1]

A Komáromi Állami Gazdaság által patronált sportkörök történetében két időszak különíthető el egymástól. Az 1969–1976 közötti korszakban az ötvenes évek elején létrehozott sportkörök elsorvadtak a hatvanas évek második felére, és megalakultak, majd később – egy kivételtől eltekintve – megszűntek a pusztai egyesületek. A második, sokkal eredményesebb, 1977–1989 közötti időszakra a központi irányítású tömeg-, illetve versenysport átgondolt támogatása és fejlesztése nyomta rá bélyegét. Az időszak végén, a rendszerváltás évében a labdarúgó szakosztály a legsikeresebb egyesület lett Komárom-Esztergom megyében. Írásunk levéltári források és korabeli újságcikkek segítségével tekinti át röviden ennek a harminc évnek a történetét.

Bevezető

A hatvanas-hetvenes években az állami gazdaság dolgozói szervezetlen keretek között ugyan, de szerepeltek a városi kispályás labdarúgó tornákon, asztalitenisz-vetélkedőkön, valamint a MEDOSZ^[1] által rendezett körzeti és megyei versenyeken. 1969. augusztus 20-án a Mocsához tartozó Boldogasszonypusztán nagyszabású sportünnepélyt rendezett a Komáromi Állami Gazdaság, melyen részt vettek a gazdaság kerületeinek dolgozói, magyar honvédek és szovjet katonák is. Több bemutatóra is sor került: a Komáromi MEDOSZ központi sportkörének ökölvívói mérték össze erejüket, illetve a sakkozók versenyeztek egymás között. A programban labdarúgó torna, röplabdamerkőzés, sportlövészet és atlétikai vetélkedő is szerepelt. Az eseményen több mint kétszáz dolgozó vett részt. Ez volt az első olyan nagyszabású tömegsport-rendezvény, amely megalapozta a későbbi években kialakuló sportolói bázist.^[2] A hagyománnyá váló ifjúsági és sportnapot minden év augusztus 20-án rendezték meg. Az első megyei sportnapot 1970-ben bonyolították le, a helyszínt a Tatabányai Bányász sporttelepe biztosította. A sportnapon öt gazdaság összesen 160 sportolója vett részt. Az első eseményen 100 és 800 méter futás, súlylökés, gránátdobás, távolugrás, asztalitenisz, sakk és labdarúgás szerepelt.^[3] A Komáromi Állami Gazdaság már az első ilyen eseményen képviseltette magát, a későbbiekben pedig rendszeres résztvevője volt a nagyszabású tömegsport-rendezvényeknek.

Az 1976. augusztus 20-i sportnap Szőkepusztán
Forrás: Komáromi Klapka György Múzeum ^[2]

1972-ben a házi ifjúsági és sportvetélkedőt Boldogasszonypusztán rendezték, a férfiak versenyét a szolgáltató kerület, a nőket a közigazgatásilag Nagyigmándhoz tartozó Szőkepuszta csapata nyerte.^[4] Szeptember 23-án 450 versenyzővel MEDOSZ-sportnapot tartottak. A szőkepusztai *Reseterics Erzsébet* női 100 méteres síkfutásban arany, 200 méteren pedig ezüstérmet szerzett. A Komáromi Állami Gazdaság képviselőiben a 4x100 méteres női váltó ezüstérmes lett, a kispályás férfi labdarúgócsapat pedig a harmadik helyet szerezte meg.^[5] 1973-ban az Alkotmány kupát Szőkepusztán rendezték meg a Magyar–Szovjet Baráti Társaság és a Komáromi Kommunista Ifjúsági Szövetség szervezésében. A több mint háromszáz versenyző egyéni és csapatszámokban mérte össze tudását. Egyéniben magasugrás, távolugrás, síkfutás, súlylökés volt a program mindkét nem számára. Női csapatban asztalitenisz, illetve 4x80 méteres váltófutás, a férfiaknál labdarúgás, asztalitenisz, 4x100 méter váltó, röplabda sportágakban versenyeztek a résztvevők. Az összetett versenyt a nőknél és a férfiaknál is a szőkepusztai kerület nyerte meg.^[6]

A hetvenes évek második felétől más atlétikai számok és horgászversenyek is társultak a rendezvényhez. 1976-ban Szőkepusztán Alkotmány ünnepi sportnapot tartottak. Kispályás labdarúgás, tollaslabda és asztalitenisz sportágakban mérték össze tudásukat a vállalat dolgozói.^[7] Az Alkotmány ünnepi sportnapon kívül a gazdaság dolgozói próbálkozásai ellenére sem sportoltak egyesületi tagokként, így a megyei és a járási bajnokságokon sem képviseltették magukat. 1977-ben néhány fiatal összefogásával a vállalati szakszervezeti bizottság kimozdította a holtpontról a sportmozgalmat. Beneveztek a városi asztalitenisz-bajnokságba, illetve szerepeltek a MEDOSZ Megyei bizottsága által rendezett versenyen is, a sakkcsapat pedig részt vett a megyei vetélkedőkön. Lövészetben a járási Magyar Honvédelmi Szövetség versenyén két csapat indult, és játszottak a városi kispályás labdarúgó bajnokságban is. A női labdarúgás kivételével csak a férfiak sportoltak.^[8]

1977 szeptemberében a tatai edzőtáborban rendezték meg a megyei MEDOSZ-sportnapot, ekkor első ízben a termelőszövetkezetek is képviseltették magukat. A Komáromi Állami Gazdaságból 27 férfi és női sportoló állt rajthoz, és végül az összesített pontversenyben a második helyet szereztek meg, ami az addigi legjobb szereplésük volt.^[9]

Az Alkotmány ünnepi versenynek Szőkepuszta adott otthont. Reggel kezdődött a tekeverseny, ahol az első két helyezést a gazdaság csapata szerezte meg. Ezenkívül asztalitenisz, lábténisz és kispályás labdarúgás szerepelt a programban.^[10] A szeptember 27-i MEDOSZ-sportnapon 19 alapszervezet 500 versenyzője vett részt. A 100 méteres női síkfutásban Reseterics Erzsébet újra győzni tudott, 200 méteren pedig ezüstérmet szerzett. A női 4x100 méteres síkfutásban a *Gráczó Zsuzsa*, Reseterics Erzsébet, *Kristóf Zsuzsa*, *Tóth Ilona* összeállítású csapat aranyérmet szerzett. Férfi távolugrásban *Zalka Lajos* szerzett aranyérmet, magasugrásban *Csapó László* a második helyet szerezte meg. A Komáromi Állami Gazdaság csapata az összetett pontversenyben a hatodik helyet szerezte meg.^[11]

Az 1975. augusztus 20-i ifjúsági sporttalálkozót Szőkepusztán rendezték meg. Röplabdában, asztaliteniszben, kispályás labdarúgásban, illetve atlétikai számokban mérték össze tudásukat a versenyzők. A férfi asztaliteniszesezők kivételével az összes számot a szőkepusztaiak nyerték meg.^[12] A hagyományos MEDOSZ-sportnapon női 4x100 méter váltóban és kispályás labdarúgásban, valamint női 200 méteres síkfutásban a harmadik helyet, távolugrásban magasugrásban, súlylökésben ezüstérmet szereztek az állami gazdaság versenyzői.^[13] Az 1976. augusztus 20-i ifjúsági sportnapot a hagyományoknak megfelelően Szőkepusztán rendezték, ahol a házigazdák ismét otthon tartották az Alkotmány kupát; a második helyet a Húsüzem csapata, a bronzérmét a Kisigmándhoz tartozó Újpuszta szerezte meg.^[14]

A Komáromi Állami Gazdaságban szervezett és intézményes tömegsportról csak 1977-től beszélhetünk. Az október 14-én a gazdaság központjában megalakult tömegsport-egyesület neve Komáromi MEDOSZ SE^[15] lett, és aktív szereplőjévé vált a Komárom-Esztergom megyei tömegsportnak. (Lásd az 1. számú dokumentumot!)

A gazdaság központjában tartották meg az alakuló ülést, melyen 36 sportolón kívül a szakszervezeti titkár és a járási sportfelügyelőiség vezetője is jelen volt. A sportolók a kék-sárga színeket viselték mezükön. Az intézményesült forma miatt már nem okozott nehézséget a versenykielégések elszámolása, a sportfelszerelések tárolásáról és beszerzéséről pedig a sportegyesület vezetősége gondoskodott.[16] A szabadtéri tavaszi-őszi sportágak mellett a téli időszakban elsősorban a teremben üzhető játékok kerültek előtérbe. Két tornaterem is rendelkezésre állt (főleg az asztalitenisz és a teremfoci részére) a komáromi Jókai Mór Gimnáziumban, illetve a Klapka György Általános Iskolában. A városi asztalitenisz-bajnokságban két csapatot indított a gazdaság.[17] A Komáromi MEDOSZ kispályás labdarúgó csapata a 7. helyen végzett a városi bajnokságban, emellett asztaliteniszben és sakkban is képviseltette magát a gazdaság.[18] A következő évben, 1978 áprilisában már a Komáromi MEDOSZ lett a legeredményesebb csapat a megyei MEDOSZ-sportnapon. Asztaliteniszben a városi bajnokságon, illetve a járási-városi KISZ-kupán férfi egyéniben és férfi párosban első helyezést értek el a gazdaság sportolói. A megyei KISZ-kupán a második helyet szerezték meg csapatban, férfi egyesben, vegyes párosban, férfi párosban, a női csapat pedig a harmadik helyen végzett. A sakkozók részt vettek Kisbéren a MEDOSZ-kupán, ahol az ötödik, míg a városi bajnokságon a második helyezést érték el. 1979 nyarán a sakkozni vágyók részére külön klubot alakítottak.[19] 1979. szeptember 22-én megrendezték a MEDOSZ megyei sportnapot. A gazdaság nagy létszámban és eredményesen szerepelt a különböző szakágakban.[20] 1980. szeptember 20-án a Járási Sportnapon a KISZ-, másnap a megyei MEDOSZ-sportnapon vettek részt a gazdaság dolgozói.[21] Az 1981. augusztus 20-i ifjúsági és sportvetélkedőt Csémpusztán rendezték.[22] 1981 tavaszán a bázisvállalat bizalmi testületi ülésén elfogadtak egy sportkombinát építésére vonatkozó betervezést. A komáromi lenfonógyár területén közel egy hektáros területen kezdődött meg az építkezés.[23] Kialakítottak egy bitumenes kézilabda-, egy füves kispályás labdarúgó-, valamint egy teke- és két tenispályát. A sporttelepen kapott helyet egy öltözővel, büfével, mosdókkal, szertárral felszerelt faház is.

1981 áprilisától vezették be a 42 órás munkahetet, ezért a gazdaság nagyobb hangsúlyt fektetett a kulturális programok szélesítésére, valamint a sport és az üdülés továbbfejlesztésére.[24] 1982-ben Almásfüzitői Timföldgyár KISZ-bizottságának szervezésében a felszabadulás ünnepén sportnapot rendeztek, ahol a Komáromi ÁG 58 fővel jelent meg.[25] Augusztus 19-én az újonnan átadott komáromi sporttelepen rendezték meg az első alkalommal kiírt megyei MEDOSZ Alkotmány kupát, ahol öt férfi és négy női csapat játszotta mérkőzéseit a salakos kézilabdapályán. A női csapatok versenyét a Komáromi ÁG csapata nyerte meg. Másnap a gazdaság dolgozói mérték össze erejüket, tehetségüket munkahelyük színeiben labdarúgásban, tekében, atlétikában és lövészetben.[26]

1982. szeptember 18-án rendezték a MEDOSZ megyei sportnapot a tatai olimpiai edzőtáborban, melyen az atlétikai számokban első, férfi labdarúgásban második helyet értek el a gazdaság sportolói, az összetett pontversenyben ezüstérmet szereztek.[27] Október 23-án a kézilabdasporthívei gyűltek össze a komáromi sporttelepen a megyei MEDOSZ által meghirdetett vetélkedőre, melyre öt női és öt férfi csapat nevezett. Miután a szabadtéri idény lezárult, a terem sportok – asztalitenisz, sakk, tollaslabda – kerültek előtérbe.[28] Az 1984-es alkotmány napi sportvetélkedőnek a kertészeti önelszámoló egység volt a házigazdája. Sportlövészet, kispályás labdarúgás, asztalitenisz, 100 méteres síkfutás volt a program, összetettben a műszaki ellátási önelszámoló egység fiataljai voltak a legjobbak.[29]

Üzemi kispályás labdarúgás a komáromi Lenfonógyár sporttelepén

Forrás: HU-MNL-KEMLKF-XXIX.612. – Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára Komáromi Fiókleveletára, Komáromi Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Rt. Fotógyűjteménye

Az 1985. évi tömegsport-rendezvényeknél az előző évek gyakorlatának megfelelően a MEDOSZ megyei Sportbizottság által kiadott eseménynaptár volt a kiindulópont, illetve a tavaszi és az őszi mezőgazdasági munkák időpontjait vették figyelembe. A májusi, Környén rendezett MEDOSZ-sportnapon kívül két eseménynek a Komáromi Állami Gazdaság volt a házigazdája. A legnagyobb tömeget az üzemi kispályás labdarúgás tíz héten át tartó versenysorozata jelentette, ami több mint száz főnek jelentett sportolási lehetőséget. Az augusztus 20-i verseny is sikeres volt, ahol szinte az összes sportág képviseltette magát. 1986. május 31-én rendezték meg Környén a MEDOSZ megyei sportnapot, ahonnan a gazdaság dolgozói ismét kupával tértek haza.[30] Az 1987. augusztus 20-i ifjúsági sportnapon újra Csémpusztán gyűltek össze. A Komáromban kialakított két tenispályája szinte állandóan foglalt volt az 1984. évben. A további népszerűsítés érdekében a Vállalati Szakszervezeti Bizottság közel húsz gyermek részvételével szakképzett oktató biztosításával tanfolyamot szervezett a fiataloknak.

Az 1985. augusztus 20-i sportnap Boldogasszonypusztán

Forrás: HU-MNL-KEMLKF-XXIX.612.

A tömegsport-részvevők száma évről évre stagnált, némi emelkedés a tenisz miatt jelentkezett. Az ötnapos munkahét bevezetése eleinte javulást eredményezett a sportolói létszámban, a több szabadidő meghozta a sportolási kedvet, de a gazdasági nehézségek jelentkezésével az emberek jelentős része inkább a keresetkiegészítésre fordította felszabadult energiáit. A tömegsportot irányító szervek közül a gazdaság a MEDOSZ Megyei Bizottsággal különösen jó kapcsolatot ápol, a városi szervekkel kevésbé volt jó viszonyban. A települési sportrendezvények közül az MHSZ-versenyekben[31] kapcsolódtak még be. Az eseménynaptárt a KISZ-bizottsággal és az MHSZ-vezetőséggel közösen állították össze. A MEDOSZ sportkör keretein belül működő szakosztályok anyagi helyzete stabil volt, az utazási eszközöket a bázisvállalat biztosította. A sportaktív-hálózat a beszámoló szerint önállóan volt, ezért a Szakszervezeti Bizottság újjáélesztésével próbálták ezt megoldani. A továbblépési lehetőséget a helyi szinten történő tömegesítésben látták.[32] (Lásd a 2. számú dokumentumot!) 1986-ban a férfi kézilabdázók megnyerték a komáromi bajnokságot.[33] 1987-ben a szociálpolitikai kiadások elérték a 25 millió forintot, amiből a sportra fordított kiadások összege meghaladta az egymillió forintot. 1986-ban is a kispályás labdarúgó bajnokság volt a legnépszerűbb, mind a tíz önelszámoló egység benevezett. A tenispályákon tíz fiatal heti két edzésen vehetett részt.

A megyei kulturális és sportnapot májusban, Környén bonyolították le. A csapatversenyek során három első helyet szereztek a női-férfi kézilabdában és a női labdarúgásban. Atlétikai számokban két első helyezést, több második és harmadik helyezést értek el a versenyzők. A háromfordulós tekebajnokságban a szőkepusztai dolgozók a megyei versenyben a harmadik helyen végeztek. A férfi kézilabdacsapat megnyerte a körzeti téli terembajnokságot, a női csapat a felszabadulási vándorkupát. Országjáró túrákon szervezett kirándulásokon közel hatszáz dolgozó vett részt. Kedvelt kirándulóhely volt Sopron, a Dunakanyar, az Északi-Középhegység, a Bakony és a Velencei tó környéke. A nyolcvanas évek közepén készült el a boldogpusztai lőtér, melynek avatásán több mint száz versenyző volt jelen. A Honvédelmi Hét keretében megrendezett versenyt is ott bonyolították le. A balatoni üdülőben szörfök, csónakok, asztalitenisz, tollasütők ösztönözték sportolásra a dolgozókat. A Komárom-Komárno nemzetközi utcai futóversenyen rendszeresen segítettek a szervezésben a kombinát sportaktívái is.[34] **(Lásd a 3. számú dokumentumot!)**

Az 1987 októberében megjelent üzemi lap „a gazdasági-társadalmi kibontakozás vállalati programját” tette címlapra. Megemlítette, hogy a nemzetgazdaságban megjelenő gondok ugyan „még nem gyűrűztek be” a kombinát mindennapjaiba, de a külpiacok beszűkülése, a termelői árak gyors növekedése, az importkorlátozások már kezdték éreztetni hatásukat. Az országgyűlés által elfogadott stabilizációs program, az adóreform, a piaci alkalmazkodás és versenyképesség megkövetelte a Komáromi Mg. Kombináttól is, hogy újragondolja azokat a vállalati súlypontokat, amelyekkel az évi 10–12%-os vállalati eredmény, illetve a tárgyi, technikai és szellemi kapacitás jobban kihasználható.[35] A változások már kihatottak a vállalat dolgozóinak szociális, kulturális, jóléti és sportellátására is, de azért törekedtek az előző években elért színvonalat tartani.[36] 1989-ben még megtartották a hagyományos rendezvényeket, de a rendszerváltás elterelte a figyelmet a tömegsportról, így a Komáromi MEDOSZ SE-nek csak a labdarúgó szakosztálya maradt fent az ezt követő időszakban.

Dokumentumok

1. Jegyzőkönyv a Komáromi Állami Gazdaság MEDOSZ Tömegsport Egyesület megalakulásáról Komárom, 1977. október 14.

Készült 1977. október 14-én, a Komáromi Állami Gazdaság központjában megtartott Tömegsport Egyesület alakuló közgyűlésén.

A mai napon a gazdaság vezetőinek javaslatára a Párt, a Szakszervezet és a KISZ egyetértésével megalakult a Komáromi Állami Gazdaság MEDOSZ Tömegsport Egyesülete.

Az előkészítő Bizottság nevében Kiss Attila betervezte a javaslatot az egyesület megalakítására. Az egyesület célja a gazdaság tömegsportjának fellendítése, szervezettebbé tétele, az erők összpontosítása.

A betervezés után a hozzászólók egyetértettek az egyesület megalapításával. A hozzászólók után Kiss Attila ismertette az alapszabályt, amit a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak. Az alapszabály megvitatása után az előkészítő bizottság javaslatot tett az egyesületi tisztségviselők személyére, illetve azok megválasztására. Az előkészítő bizottság javaslatát a közgyűlés elfogadta, az egyesület elnökének egyhangúlag megválasztották Nagy László elvtársat, elnökségi tagoknak Kecskeméti Bálint és Varga István elvtársakat. A számvizsgáló bizottság elnökének egyhangúlag megválasztotta a közgyűlés Wágner Vilmos elvtársat, tagjainak pedig Domján József és Kürti Antal elvtársakat. Gazdasági felelősnek Hatajter Andrea elvtársnőt választotta meg a közgyűlés.

A választás után Nagy László megköszönte a közgyűlésnek az előlegezett bizalmat és a megválasztott tisztségviselők nevében ígérte, hogy az egyesület munkáját a legjobb tudásuk szerint irányítják.

A Komáromi Állami Gazdaság MEDOSZ Tömegsport Egyesülete a közgyűlés egyhangú határozata alapján 25 nyilvántartott taggal megalakult.

Nagy László
sportegyesület elnöke

Az irat jelzete: HU-MNL-KEML-XXIII-566-b. (2. doboz) – Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára, Komárom Városi Tanács VB, Művelődési-Egészségügyi és Sportosztály iktatatlan iratai – Gépellt eredeti.

2. A Komáromi Mezőgazdasági Kombinát 1985. évi tömegsport-tevékenységének értékelése Komárom, 1985. október 16.

Az 1985. évi tömegsport-rendezvényeinknél az előző évek gyakorlatához híven elsősorban a központilag, tehát a MEDOSZ megyei Sportbizottság által kiadott eseménynaptárt tekintettük kiindulásnak, és a mezőgazdasági kampány jellegénél fogva a tavaszi és az őszi nagymunkák időpontjait vettük figyelembe.

1985-ben a MEDOSZ rendezvényein kívül – amelyek közül néhánynak házigazdái is voltunk – a legnagyobb tömeget az üzemi kispályás labdarúgó bajnokság mozgatóta meg. A tíz héten át tartó versenysorozat versenynaponként 100–150 főnek nyújtott kikapcsolódást és természetes mozgásigényének kielégítését. Sikeresnek mondható az immáron hagyományos augusztus 20-i alkotmány napi verseny, amely szinte minden sportág művelői[nek] lehetőséget ad a részvételre.

Egyre nagyobb népszerűségnek örvend a tenisz is mint sportág dolgozóink körében. A kialakított két teniszpálya szinte állandóan foglalt volt az elmúlt évben. A népszerűsítés érdekében a Vállalati Szakszervezeti Bizottság szervezésében közel 20 gyermek részvételével, szakképzett oktató biztosításával tenisztanfolyamot tartott[ak], amelynek folytatását 1986-ban tervezzük.

A kiadott szempontok alapján az 1985-ös sporttevékenység értékelését az alábbiak szerint értékeljük:

- 1) A munkahelyi olimpiai jelleg a mezőgazdaság jellegéből adódóan elég nehezen valósítható meg.
- 2) A tömegsportban résztvevők száma évről évre stagnál, némi emelkedés a tenisz belépésével jelentkezik.
- 3) Az ötnapos munkahét bevezetése eleinte javulást jelentett a megnövekedett szabadidő kulturált eltöltésének igénye miatt. A gazdasági nehézségek jelentkezésével a GMK [Gazdasági munkaközösség] VG MK [Vállalati gazdasági munkaközösség] bevezetésének lehetőségével ugrásszerűen csökkent a sportolási kedv. A megnövekedett szabadidőt az emberek jelentős hányada inkább a keresetkiegészítésre használja.
- 4) Változatlanul a legnépszerűbb, és a legnagyobb érdeklődés a kispályás labdarúgás iránt mutatkozik.
- 5) A tömegsportot irányító szervezetek közül a MEDOSZ Megyeibizottsággal nagyon jó a kapcsolat, a városi szervekkel kevésbé, annak ellenére, hogy a versenykiírásokat rendszeresen megküldik.
- 6) Tekintettel arra, hogy a versenyek szinte kivétel nélkül közös rendezésben kerülnek lebonyolításra, az egyeztetés elengedhetetlen.
- 7) A téli teremsportok iránt jelentősebb lenne az igény, azonban létesítmény hiányában nehéz a megvalósítás.

8) A települési tömegsportok közül az MHSZ [Magyar Honvédelmi Szövetség] versenyekbe bekapcsolódunk, egyéb rendezvényeken csak alkalm szerűen veszünk részt.

9) Eseménynaptárt minden évben készítünk a KISZ-bizottsággal és az MHSZ-vezetőséggel közösen. Kiértékelés az SZB [Szakszervezeti Bizottság] ülésen történik.

10) A MEDOSZ sportkör keretén belül működő tömegsport-szakosztályon keresztül az anyagi támogatás biztosított. Az utazáshoz szükséges közlekedési eszközöket biztosítják.

11) Az MB által rendezett versenyeken egy-egy esettől eltekintve részt veszünk. Esetenkénti hiányzóink részben a 3. pontban felsorolt okok miatt, részben a mezőgazdasági munkák összetorlódása miatt történt. [!] Esetenként szervezési hiba is okozta, hogy az előző évekhez viszonyítva lényegesen kisebb létszámmal jelentünk meg (pl. májusi sportnap).

12) Saját tömegsporttelep áll rendelkezésünkre két tenispályával, egy bitumenes kézilabdapályával és egy felújításra váró füves kispályás labdarúgó pályával. Ezen felül igénybe vesszük a komáromi strandon levő salakos kispályát is.

13) Sportszerekkel való ellátottságunk jónak mondható, a tömegsport saját felszerelése mellett a MEDOSZ sportkör eszközeit is igénybe vehetjük. A tenispályán ütők és labda is kellő számban áll az igénylők rendelkezésére. A kispályához a kapuk és a hálók is saját tulajdonunkat képezik.

14) Sportaktíva-hálózatunk átszervezésre szorul, mert önálló kezdeményezésre és szervezésre kevésbé lehet rájuk számítani. E feladatot az SZB újjáválasztása után kell megoldanunk.

15) A gazdasági vezetés a tömegsport-tevékenységet anyagilag és erkölcsileg egyaránt támogatja. Biztosítja a versenyeken való részvétel lehetőségét, természetesen olyan formában, hogy ez a munka rovására nem mehet.

16) A bejutásos rendszert megfontolás tárgyává tenném, mert a versenyszellemet elősegítené. Bevezetését azonban a szervezési nehézségek miatt lépcsőzetesen javasolnám. Gondolok itt első lépésként az ágazati szakszervezetek közötti megyei verseny lebonyolítására valamennyi sportágban, és ennek tapasztalatai alapján javasolom a területi elv alapján történő további versenyek lebonyolítását.

1986-ban a továbblépési lehetőség elsősorban a helyi tömegesítésben rejlik, ami azonban meglehetősen nehéz, éppen a felsorolt gazdasági körülmények miatt.

Pásztor Attila

SZB-titkár

A Komáromi Mezőgazdasági Kombinát 1986. évi sportrendezvényeinek eseménynaptára

Megnevezés	Résztevők	Verseny helye	Verseny időpontja	Rendező
Üzemi sakkverseny	Üzemi dolgozók	Kombinát központja	1986. I-II. hó	SZB, Agrárklub, KISZ
Üzemi asztalitenisz	Üzemi dolgozók	Klapka Ált. Iskola	1986. II. hó	SZB, KISZ
Tenisz házi verseny	Üzemi dolgozók	Tömegsport-telep	június-július	SZB, KISZ
Üzemi kispályás labdarúgó bajnokság	Üzemi dolgozók	Komáromi Strand	május-július	SZB, KISZ
Felszabadulás asztalitenisz, sakkverseny	Kombinát GMV dolg.	Kombinát közp. Klapka Általános Iskola	március-április	SZB, KISZ, GMV SZB
Tenisz tanfolyam	Vállalat dolgozói, Gyerm. [ekotthon]	Tömegsport-telep	június-július	SZB
Alkotmány napi sportnap	Vállalat dolgozói	Később kerül kijelölésre	augusztus 20.	SZB, KISZ
Fegyveres erők napi lövészverseny	Vállalat dolgozói	Később kerül kijelölésre	szeptember 29.	MHSZ, KISZ, SZB

Rendszeres sporttalálkozók a GMV dolgozóival később meghatározó [!] időpontokban.

3.

Beszámoló a MEDOSZ Sportegyesület 1986. évi munkájáról, pénzügyi gazdálkodásáról, további feladatokról

Keltezés nélkül [1987]

Tisztelt Közgyűlés!

Kedves Munkatársak!

Az elmúlt három évben többirányú országos intézkedés látott napvilágot a sportmunka fejlesztésével kapcsolatban.

Így többek között az MSZMP Politikai Bizottságának 1984. február 14-i állásfoglalása, az MSZMP XIII. kongresszusának határozata, a Minisztertanács 1985. április 26-i döntése, [37] valamint az 1986. július 1-vel megalakult ÁISH (Állami Ifjúsági és Sporthivatal)[38] is többirányú célkitűzést fogalmazott meg a sportpolitikai munkával kapcsolatban.

Ezekben a hetekben, hónapokban jelentős változások történnek a diáksport-mozgalomban. Sorra alakulnak meg a diáksportkörök és az azokat egybetömörítő diáksportegyesületek, amelyek arra hivatottak, hogy öntevékeny formában mind több fiatalat vonjanak a sport bűvkörébe, akár a „csak” az egészséget védő, az élethez szükséges edzettséget megalapozó testedzésbe éppúgy, mint a nagy teljesítményekre sarkalló élsport első lépéseire.

Kombinátnunk gazdasági, társadalmi vezetése a határozatokkal egyidőben érezhetően e téren is komoly erőfeszítéseket tett a tömeg- és versenysport-feltételek kialakításában. Ha valamikor, akkor napjainkban igen aktuális feladattá vált, hogy munkatársaink, dolgozóink sokoldalú, harmonikus személyiségekké fejlődjenek, életpályájuk során aknázzák ki mindazokat a képességeket, amelyek bennünk szunnyadnak. Ennek megvalósításában a testnevelés és a sport szerves részt képvisel, hiszen többek között igen jelentős szerepe van az egészség megővésében, a fizikai-pszichikai állóképesség megőrzésében és növelésében. A testnevelés és a sport megkönnyíti a nagyobb terhelések elviselését, segíti a munkaképes aktív életkor meghosszabbítását. Ezért a testedzéshez, a sportoláshoz, egyéni és vállalati, egyszersmind alapvető társadalmi érdekek is fűződnek. Saját rendezvényeinken keresztül is tapasztaljuk, [hog] a sport segíti a közösségi szellem, az önként vállalt feygyelem kialakítását. A bevezető gondolatok zárásaként elmondható, hogy napjainkban minden korábbi időszagnál több a testedzés-alkalom és -lehetőség kombinátunknál. Tény az is, hogy ezt még jobban hasznosítanunk kellene.

Engedjék meg a tisztelt jelenlévők, hogy mielőtt beszámolómban részletesen elemezném a sportmunkánkat – a vállalathoz való kötődésünk arra inspirál, hogy néhány gondolattal kitérjek a mindennapjainkat meghatározó gazdasági munkára is.

Az elmúlt évben testületi üléseinken a 146 216 m[illió] Ft-os elszámoló áras és 142 504 m[illió] Ft-os szűkített önköltséges nyereség elérését tűztük ki célul. Ez a célkitűzés 5,4%-kal magasabb volt, mint az 1985. évi tényleges nyereség. Optimizmusunkat a korábbi évek szerkezetformáló beruházásaira, a már elért termelési színvonalra, az ágazatok teljesítőképességeire és kollektívánk tenni akarására alapoztuk. A bérfejlesztési lehetőségeink megfogalmazásánál az adómentes 6%-os bérszínvonal-fejlesztés került rögzítésre úgy, hogy az 1% további megvásárlást az eredmény alakulásától tettük függővé. Szociálpolitikai célokra 23,4 millió Ft-ot irányoztunk elő. Az év folyamán az aszály okozta várható kieséseket felmérve – szigorúbb költséggazdálkodást vezettünk be, az időjárás hatásának ki nem tett ágazatokban a többlet teljesítés feltételrendszerét kialakítottuk, amelyhez külön anyagi érdekeltséget dolgoztunk ki.

Az elmúlt gazdasági év zárása a közeli napokban megtörtént, ezért a vállalati főbb célkitűzésekről e közgyűlésen is számot tudunk adni.

Az elszámoló áron számított 146,2 m[illió] Ft-os nyereségtervünket 148,6 m[illió] Ft-ra teljesítettük, amely 1,7%-os többlet teljesítés. A szűkített önköltséges eredménytervünket a tervezett 142,5 m[illió] Ft-tal szemben 144,1 m[illió] Ft nagyságrendben sikerült teljesítenünk, ami 6,6%-kal haladja meg az 1985. évi ténylegesen elért eredményt. Ezzel az egy főre jutó nyereség eléri a 89 687 Ft-ot, az egy főre jutó bruttó jövedelem pedig a 169 762 Ft-ot.

A 7%-os elmúlt évi bérfejlesztéssel a munkadíj-színvonalunk 77 874 Ft/fő volt, amely 5218 Ft-tal magasabb az előző évinél. A szociálpolitikai jellegű kiadásunk[ra] a tervezett 23,4 millió forint helyett 25 millió forintot költöttünk, amelyből a sportcélú kiadásunk mindent egyeztetve meghaladja az 1 millió Ft-ot. A beszámolóban először a tömegsportmunkát, majd azt követően a versenysportmunkát szeretném értékelni.

Tömegsport-tevékenységünk értékelése

Az 1986. évi tömegsport-rendezvényeink szervezésénél az előző évek gyakorlatának megfelelően a MEDOSZ Megyei Sportbizottság által kiadott eseménynaptárt tekintettük kiindulópontnak, a mezőgazdaság kampányjellegénél fogva a tavaszi és az őszi nagy munkák időpontjait mentesítve szerveztük házi bajnokságunkat. 1986-ban a legnagyobb tömeget az üzemi kispályás labdarúgó bajnokság mozgatta meg, ahol lényegében mind a tíz önelszámoló egység indított csapatot. A tíz héten át tartó versenysorozat versenynaponként 130–150 főnek nyújtott sportolási mellett jó szórakozást. A versenynapok alkalmával a mintegy 200 fős önelszámoló egységek munkatársaiból álló szurkolótábor jó és izgalmas mérkőzéseket láthatott. A kispályás bajnokságnak rangja lett, különösebb közbülső szervezés nélkül egyetlen mérkőzés sem maradt el, a mérkőzésekre pontosan, időben érkeztek a csapatok. AZ 1986. évi bajnokságot a Húsüzem nyerte, a Központ-Anyaggazdálkodás vegyescsapat második, a Kertészet harmadik lett. A tenispályák elkészülte óta egyre nagyobb népszerűségnek örvend a tenisz is mint sportág a dolgozóink körében. A kialakított két tenispálya szinte állandóan foglalt volt az elmúlt években. A népszerűsítés érdekében a Szakszervezeti Bizottság szervezésében 20 gyermek részvételével a nyári szünetben oktató irányítása mellett ismét tenisztanfolyamot tartottunk, amelynek folytatásaként 10 gyermek a rossz idő beálltáig heti 2 alkalommal rendszeres edzésen vehetett részt.

Második alkalommal rendeztünk augusztusban a mezőgazdasági dolgozók részére megyei versenyt.

Az Üzemi Horgászegyesület elmúlt évi munkáját értékelve vegyes összképről tudunk számot adni. Az 1985. és 1986. évben a sportmunkát meghatározta, hogy a tő-rekonstrukció miatt a ghyczybusztai tavon nem tudtak egyesületi tagjaink horgászni. A billegi tó összességében a tagság mintegy felének nyújtott lehetőséget a nagy távolságok miatt. Az egyesület vezetősége azonban biztosította a működést, más egyesületektől vásárolt területi jegyek megszerzésével. A húsüzemi dolgozókból álló horgászverseny-csapatunk augusztus 20-án megnyerte a Komárom környéki HE-ek versenykupáját.

A ghyczybusztai tó rekonstrukciója a harmadik negyedév végére befejeződött, amely 4 millió forintba került. Az aszályos idő ellenére novemberre sikerült olyan vízmennyiséget felfogni, amelybe megkezdhattuk a betelepítést, Tatáról és a Balatonról. Legfőbb feladat a tó környezetének szépítése, további kulturált horgászási feltételek kialakítása. A horgászegyesületnek várhatóan 150–160 tagja lesz az előző évi létszámot alapul véve. Jelen közgyűlésen is el szeretnénk mondani, hogy kizárólag gazdasági dolgozók és közvetlen családtagok részére biztosítanunk horgászási lehetőséget.

A MEDOSZ Megyebizottság versenyein, ha akadályozó tényező nem merült fel (kampánymunka), rendszeresen részt vettünk, és eredményesen szerepeltünk. A megyei kulturális és sportnap májusban Környén került lebonyolításra. A csapatversenyek során 3 első helyet szereztünk női-férfi kézilabdában, női labdarúgásban. Atlétikai számokban 2 első, több második és harmadik helyezést értek el versenyzőink. A 3 fordulós tekebajnokságban a szőkepusztai dolgozóink a megyei versenyben a harmadik helyen végeztek. Férfi kézilabda csapatunk megnyerte a körzeti téli terembajnokságot. Női csapatunk a felszabadulási vándorkupát. Országjáró túrákon, szervezett kiránduláson közel 600 dolgozónk vett részt. Kedvelt kirándulóhelyeink Sopron-Dunakanyar-Északi-Középhegység, Bakony, Velencei tó környéke.

Az elmúlt évben készült el a boldogpusztai lőtér, amelyet szeptember 6-án ünnepélyesen felavattunk, több mint 100 versenyző volt jelen. Itt került lebonyolításra a Honvédelmi Hét keretében megrendezett verseny.

Versenysport-tevékenységünk az elmúlt öt évben egyenesen fejlődött, amely főleg a labdarúgó szakosztály működése révén ismert. Az 1985–86-os bajnokságban csapatunk a 18-as mezőnyből a 9. helyen végzett (a tavaszi gyengébb szereplés miatt). Összel 18, tavasszal csak 11 pontot sikerült szerezni. A 86-os őszi bajnoki szezon a vártnál nehezebben indult. A negyedik forduló után születtek meg az első pontunk, amelyet [!] egy jó hajrával sikerült feledtetni. A nyolcadik fordulótól sikerült végre az elképzelt csapatot szerepeltetni. Az utolsó hét mérkőzésen 5 győzelem és 2 döntetlen eredményeként az 5. helyen fejeztük be az őszi

fordulót. Az igazolt játékosaink eredményesen szerepeltek. A tavaszi fordulóban, ismerve az eddigi gyengébb startot, mindent el kell követni a jobb szereplés érdekében. Az őszi eredmények közül kiemelés érdemel a Tata elleni 6:0, a Sárísáp elleni 2:1 és az Ács elleni 2:0-s győzelem. Negatív teljesítménynek könyvelhettük el a Mocsai 1:0 és a Bábolna elleni 4:0-s vereséget. Ifjúsági és serdülőcsapatunk is eredményesen szerepel a bajnokságban, az erős csoportban a középmezőnyben foglalnak helyet. Serdülőcsapatunk a gyermekvárosi fiatalokra épül. Felnőtt labdarúgó csapatunk júniusban NDK-beli kiránduláson vett részt. Az őszi bajnokság kezdete előtt, augusztus 17-én a Tatabányai Bányász labdarúgóinak vendégszereplésével, felavattuk az új füves labdarúgópályát.

A KAC női kézilabdacsapatának értékelése azért válik fontossá, hisz [!] teljes egészében vállalati támogatás eredményeként működött a megyei bajnokságban. A csapat az első helyen végzett, a megyei bajnokságban. Az osztályozón egy gól híján majdhogy[nem] sikerült a feljutás az NB II-be. Az ötös csoportban a III. helyen végeztek a lányok.

A '87-es bajnokságban KAC-MEDOSZ néven szerepel az együttes.

Létesítményhelyzetünk

Az elmúlt öt évben dinamikus fejlődés történt ezen a téren. A Komáromi Tömegsporttelep megépítése nemcsak a gazdasági, hanem a város sportlétesítmény-bővülésében is jelentős: a két salakos tenispálya magasabb igényeket is kielégít, az öltöző kulturált, egész évben várja a sportolni vágyókat. Az elmúlt hetekben a korcsolyázók örülhettek a létesítménynek, de a közösségi rendezvények megtartására is alkalmas az épület.

A csémi sporttelep három év alatt sokat fejlődött, a két új füves pálya magasabb osztályban is megfelelne. Az öltözőépület felszereltsége a megyei bajnokságban szereplő csapatok között előkelő helyen áll.

A tömegsportban résztvevők részére a felszerelés biztosított – minden önelszámoló egység saját felszereléssel rendelkezik, tenispályán a kezdők részére ütőt, labdát tudunk kölcsönözni.

A Horgász Egyesület tagjai részére nagy juttatás és kedvezmény a horgászto biztosítása – külön területi engedélyt váltaniuk nem kell.

A boldogi lőtér az elvárt igényeket kielégíti. Szinte minden alaptevékenységgel foglalkozó önelszámoló egységünk területén megvannak a sportolás célját szolgáló létesítmények. A balatoni üdülőinkben is megtalálhatók a mozgásra ösztönző és lehetőséget teremtő felszerelési eszközök. A szörfök, csónakok, asztalitenisz-asztalok, vízbiciklik, tollasütők is a szórakozásra, sportolásra ösztönzik a dolgozókat. A vállalatunknál dolgozó kis létszámú, de igen lelkes sportaktívák sok erőfeszítést tettek [azért], hogy kedvező képről tudott számot adni a jelen beszámoló. A vezetésben továbbra is várjuk mindazokat a gazdaságot, sportmunkát szerető aktívákat [!], akik a továbblépésben segíteni akarnak. Munkatársaink közül többen játéktevezetőként, de a környező tömegsport-egyesületeknél vezetőségi tagként is tevékenykednek. Természetesen[en] sokan sportolnak versenyszerűen a környező lakóhelyük szerinti sportegyesületekben is.

A Komárom-Komárno nemzetközi utcai futóverseny a város legrangosabb sporteseményévé vált, évek óta szerepel a nemzetközi versenynaptárakban. Sportpolitikai jelentősége országosan elismert. Munkatársaink rendszeresen segítenek a verseny szervezésében. A Városi Sportfelügyelőséggel, megyei területekkel, [!] a környező sportegyesületekkel egyre jobb kapcsolatot sikerült kialakítani az elmúlt évben, munkánkat elismerik és számítanak ránk. Szurkolóinknak, dolgozóinknak szeretnénk megköszönni azt a támogatást, amit társadalmi munkában a létesítményeknél végeztek. Nem utolsó sorban azt, hogy az itthoni és vidéki mérkőzéseken is kitartottak csapataink mellett.

Sportráfordítás 1986-ban

A Sportkör 1986. évi bevétele kombináti, szakszervezeti támogatásból és a pályabelépőkből

983 666 Ft

Labdarúgással kapcsolatos kiadások:

Felszerelések, berendezések vásárlása	121 497 Ft
Szolgáltatás jellegű kifizetés	77 602 Ft
Bírói-orvosi díjra	21 600 Ft
Költségvetési befizetési kötelezettség	45 226 Ft
Munkabér-jutalomjellegű kifizetés	156 546 Ft
Utazással kapcsolatos költség	100 194 Ft
Közvetlen működéssel kapcsolatos összeg	522 667 Ft

Fenntartás jellegű kiadások:

Öltözők festése, pályák karbantartása, csőkorlátok elkészítése, kispadok készítése, mélyfúrású kút- vízház Ft 135 000

Anyagköltségek:

Vízdíj-áramdíj-fűtőolaj	76 416 Ft
Segédüzem	6427 Ft
Ipari anyag, csőkorlátok, kapuk	71 639 Ft
Fogyóeszközök-alkatrész-építési anyag	38 775 Ft
	193 247 Ft

Tömegsport-költségek:

Kispályás labdarúgás, MEDOSZ Mb. [Megyebizottság] versenyek, tenisz 42 459 Ft

MHSZ versenyek 5771 Ft

Női kézilabda:

felszerelés-vásárlás	29 422 Ft
működési költség, támogatás	40 000 Ft

utazás 15 100 Ft
84 522 Ft

Összesen: 983 666 Ft

Horgász Egyesület támogatása:

Haltelepítés ghyczypusztai tározóba I. o. ponty	30 q
vegyes keszeg	20 q
harcsa 0,5–1,50 kg	3 q
Billegi tóba I. o. ponty	10 q

Az irat jelzete: HU-MNL-KEML-XXIII-566-b.(6. doboz) – Gépelt eredeti.

[1] MEDOSZ = Mezőgazdasági és Erdészeti Dolgozók Szakszervezete.

[2] *Dolgozók Lapja*, 1969. augusztus 28.

[3] *Dolgozók Lapja*, 1970. szeptember 19.

[4] *Komáromi Híradó*, 1972. 3.

[5] *Komáromi Híradó*, 1972. 3.

[6] *Komáromi Híradó*, 1973. 7–8.

[7] *Komáromi Híradó*, 1976. 5.

[8] *Komáromi Híradó*, 1977. 3.

[9] *Komáromi Híradó*, 1977. 6.

[10] *Komáromi Híradó*, 1977. 5.

[11] *Komáromi Híradó*, 1973. 11.

[12] *Komáromi Híradó*, 1975. 5.

[13] *Komáromi Híradó*, 1975. 6.

[14] *Komáromi Híradó*, 1976. 5.

[15] *Komáromi Híradó*, 1977. 6.

[16] *Dolgozók Lapja*, 1977. október 23.

[17] *Komáromi Híradó*, 1978. 4.

[18] *Komáromi Híradó*, 1978. 6.

[19] *Komáromi Híradó*, 1979. 2.

[20] *Komáromi Híradó*, 1979. 7.

[21] *Komáromi Híradó*, 1980. 9.

[22] *Komáromi Híradó*, 1981. 9.

[23] *Komáromi Híradó*, 1981. 8.

[24] *Komáromi Híradó*, 1981. 11.

[25] *Komáromi Híradó*, 1982. 4.

[26] *Komáromi Híradó*, 1982. 9.

[27] *Komáromi Híradó*, 1982. 10.

[28] *Komáromi Híradó*, 1982. 11.

[29] *Komáromi Híradó*, 1983. 9.

[30] *Dolgozók Lapja*, 1986. június 3.

[31] MHSZ = Magyar Honvédelmi Szövetség.

[32] HU-MNL-KEML-XXIII-566-b. (6. doboz) [Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára, Komárom Városi Tanács VB, Művelődési-Egészségügyi és Sportosztály iktatatlan iratai, A Komáromi Mezőgazdasági Kombinát 1985. évi tömegsport-tevékenységének értékelése].

[33] *Dolgozók Lapja*. 1986. március 8.

[34] HU-MNL-KEML-XXIII-566-b. (6. doboz) [Beszámoló a MEDOSZ Sportegyesület elmúlt évi munkájáról, pénzügyi gazdálkodásáról, további feladatokról].

[35] *Komáromi Híradó*, 1987. 10.

[36] *Komáromi Híradó*, 1988. 10.

[37] Lásd „A munkásművelődés helyzetéről és fejlesztésének feladatairól tárgyalt április 25-én a szakszervezetek megyei tanácsának elnöksége”. *Kelet-Magyarország*, 1985. április 26.

[38] „A Minisztertanács előterjesztése alapján az Elnöki Tanács törvényerejű rendelettel Állami Ifjúsági és Sporthivatalt létesített, amely a jövőben ellátja az ifjúsági és sportügyek állami irányítását, és a Minisztertanács közvetlen felügyelete alatt álló országos hatáskörű szervként működik. Az új irányítási forma kialakítását az ifjúság fizikai felkészítésének és a lakosság egészséges életmódjának hatékonyabb elősegítése tette szükségessé.” *Dolgozók Lapja*, 1986. június 28.

Címkék:

[tömegsport](#) ^[5]

[Kádár-korszak](#) ^[6]

[Komáromi Állami Gazdaság](#) ^[7]

Kiadás: 21. évfolyam (2021) 4–5. szám

Forrás webcím: <https://www.archivnet.hu/tomegsport-a-komaromi-allami-gazdasagban-1969-1989-kozott>

Hivatkozások

[1] <https://www.archivnet.hu/tomegsport-a-komaromi-allami-gazdasagban-1969-1989-kozott>

[2] https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/1_1976_augusztus_20-i_sportnap_szokepusztan_forras_komaromi_klapka_gyorgy_muzeum_fenykeptara.jpg

[3] https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/2_uzemi_kispalyas_labdarugas_a_komaromi_sporttelepen_forras_mnl_kemlkf_xxix_612_komaromi_mezogazdasagi_es_szolgaltato_rt_fotogyujtemeny.jpg

[4] https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/3_1985_augusztus_20-i_sportnap_boldogasszonypusztan_forras_mnl_kemlkf_xxix_612_komaromi_mezogazdasagi_es_szolgaltato_rt_fotogyujt_0.jpg

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/tomegsport>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kadar-korszak>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/komaromi-allami-gazdasag>